

УДК 346.7

DOI: 10.33663/1563-3349-2020-87-97

О. О. БУГАЙОВА

ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

У статті досліджено актуальні проблеми відчуження майна Збройних Сил України. Автор доходить висновку, що законодавець встановив різний порядок реалізації майна Збройних Сил України, залежно від його стану та характеру застосування. Також наголошено, що законодавець визначив різних суб'єктів реалізації майна Збройних Сил України, а саме: Міністерство оборони України через уповноважені Кабінетом Міністрів України підприємства та організації, або безпосередньо останнім. Аргументовано, що законодавче регулювання у сфері відчуження майна Збройних Сил України є недосконалим і потребує оновлення, у зв'язку з чим на практиці непоодинокими є випадки незаконного відчуження військового майна.

Ключові слова: військове майно, майно Збройних Сил України, відчуження майна, реалізація майна.

Buhaiova Oksana. Alienation of property of the Armed Forces of Ukraine

The article is devoted to the study of current problems of alienation of property of the Armed Forces of Ukraine. The author concludes that the legislator has established a different procedure for the sale of property of the Armed Forces of Ukraine, depending on its condition and nature of use. It is also emphasized that the legislator has identified various subjects of sale of property of the Armed Forces of Ukraine, namely: the Ministry of Defense of Ukraine through enterprises and organizations authorized by the Cabinet of Ministers of Ukraine, or directly the latter. It is argued that the legislative regulation in the field of alienation of property of the Armed Forces of Ukraine is imperfect and needs to be updated, in connection with which in practice there are many cases of illegal alienation of military property.

Key words: military property, property of the Armed Forces of Ukraine, alienation of property, sale of property.

З моменту проголошення незалежності у 1991 р. Україна проводить миролюбну зовнішню політику, не зазіхаючи на територію сусідніх держав. Багато в чому цьому сприяла відмова України від ядерної зброї. Ще у 1993 р. Україна ратифікувала Протокол до Договору між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Сполученими Штатами Америки про скорочен-

---

© БУГАЙОВА Оксана Олександрівна – ад'юнкт кафедри господарсько-правових дисциплін Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України; e-mail: bugaeva-oa@ukr.net

ня й обмеження стратегічних наступальних озброєнь (Лісабон, 23 травня 1992 р.), ст. 5 якого передбачає, що Республіка Білорусь, Республіка Казахстан і Україна приєднуються в можливо найкоротший термін до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 червня 1968 р. як держави-учасники, що не володіють ядерною зброєю, і негайно приймають усі необхідні дії з цією метою у відповідності з їхньою конституційною практикою [1].

5 грудня 1994 р. у Будапешті був підписаний Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, згідно з яким Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта НБСЄ поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України. Також Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили їх зобов'язання утримуватися від погрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і те, що жодна їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом Організації Об'єднаних Націй [2].

Тривалий час надані підписантами Будапештського Меморандуму гарантії незалежності й суверенітету та існуючі кордони України дотримувались. Україна, у свою чергу, втратила пильність у зовнішній політиці, Збройні Сили України належним чином не фінансувались, особовий склад був суттєво скорочений, військові містечка та частини ліквідовувались, а майно згаданих організацій реалізовувалось приватному сектору економіки тощо. У зв'язку з цим важливого значення набуває дослідження особливостей відчуження майна ЗСУ.

Серед науковців, предметом досліджень яких стали проблеми правового режиму майна ЗСУ, можна виділити таких, як: Е.Г. Бойченко, А.М. Бровдій, О.Р. Зельдіна, В.Й. Кісель, В.С. Щербина та ін. Разом з тим, актуальним залишається дослідження особливостей відчуження майна ЗСУ.

Згідно зі Звітом Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для проведення розслідування відомостей щодо фактів розкрадання в Збройних Силах України та підриву обороноздатності держави у період з 2004 по 2017 роки, за 26 років незалежності України із сфери управління Міноборони вибуло 1 591 військове містечко із розташованими на них об'єктами нерухомості – понад 21 тис. будівель та споруд, а також вибуло понад 172 тис. га земель оборони, у т.ч. 39,7 тис. га на тимчасово окупованій території АРК (при цьому на сьогодні є питання забезпечення відповідними фондами в нових пунктах постійної дислокації сформованих протягом 2014 – 2018 років військових частин ЗСУ, які неможливо розмістити на фондах Міноборони; лише протягом 2014 – 2016 рр. сформовано 105 військових частин (підрозділів), для яких визначені пункти постійної дислокації (76) та тимчасові місця розміщення на фондах, які не належать до сфери управління Міноборони (29) і з цією метою повернуто вивільнені в попередні роки та відновлено 39 військових містечок (776 споруд), однак це не вирішує питань, які чомусь вирішуються із труднощами, хоча у попередні десятиліття Міноборони було фактично основним донором об'єктів нерухомості для розміщення судів, інших військових формувань, державних органів, органів місцевого самоврядування) [3].

Слід зазначити, що реалізація майна ЗСУ не завжди здійснюється у спосіб, визначений законом. Такий стан обумовлений специфікою як самого військового майна, так і управлінням ним.

О.Р. Зельдіна вказує, що господарське забезпечення ЗСУ регулюється за допомогою встановлення обмежень при організації та здійсненні господарських операцій військовими частинами для підтримки їхньої життєдіяльності, бойової та мобілізаційної готовності, що дає змогу збалансувати публічні й приватні інтереси [45].

Правовий режим майна ЗСУ, а також повноваження органів військового управління та посадових осіб щодо управління цим майном визначає Закон України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України». Військове майно – це державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями ЗСУ. До військового майна належать

будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо.

Порядок відчуження майна ЗСУ визначено у ст. 6 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України»: відчуження військового майна здійснюється Міністерством оборони України через уповноважені Кабінетом Міністрів України підприємства та організації, визначені ним за результатами тендеру, після його списання, за винятком майна, визначеного частиною другою цієї статті.

Рішення про відчуження військового майна, що є придатним для подальшого використання, але не знаходить застосування у повсякденній діяльності військ, надлишкового майна, а також цілісних майнових комплексів та іншого нерухомого майна приймає Кабінет Міністрів України за поданням Міністерства оборони України.

Відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування ЗСУ, Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України [5].

Із наведеної норми права вбачається, що законодавець встановив різний порядок реалізації майна ЗСУ залежно від його стану та характеру застосування. Закон виділяє такі види майна ЗСУ, яке підлягає відчуженню: майно, яке підлягає списанню; майно, яке є придатним для використання, але не знаходить застосування у повсякденній діяльності військ; надлишкове майно; земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації; земельні ділянки, які вивільняються у процесі реформування ЗСУ.

Також законодавець визначив різних суб'єктів реалізації майна ЗСУ, а саме: Міністерство оборони України через уповноважені Кабінетом Міністрів України підприємства та організації або безпосередньо останнім.

Загалом виділяють такі форми відчуження військового майна: на платній основі (проведення тендерів або через мережу

підприємств військової торгівлі) та безоплатну [6] (передача до комунальної власності відповідно до Порядку вилучення і передачі військового майна Збройних Сил, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1282 [7]).

Відчуження майна ЗСУ на платній основі визначається Положенням про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 1919 від 28 грудня 2000 р. (далі – Положення) [8]. Це Положення визначає, що відчуження військового майна – це вилучення військового майна із Збройних Сил у результаті його реалізації через уповноважені підприємства (організації), а реалізація військового майна – це господарська операція, що здійснюється уповноваженим підприємством (організацією) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на військове майно іншим юридичним або фізичним особам на платній або компенсаційній основі, у тому числі господарська операція щодо продажу об'єктів нерухомого військового майна разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані.

Рішення про відчуження військового майна приймає Кабінет Міністрів України із затвердженням за пропозицією Міністерства оборони переліку такого майна. Реалізація рухомого військового майна на зовнішньому ринку здійснюється уповноваженими підприємствами (організаціями) за ринковими цінами, які склалися на відповідний період. Ціна військового майна, що реалізується, визначається з урахуванням кон'юнктури ринку, залишкової вартості та витрат, пов'язаних з реалізацією майна, зокрема з підготовкою його до продажу, маркетингом, спеціальним супроводом органами СБУ експортно-імпортних договорів, транспортуванням, страхуванням тощо, реалізація нерухомого військового майна здійснюється на аукціонах у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, а реалізація об'єктів нерухомого військового майна разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані, здійснюється на земельних торгах у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Окремої уваги заслуговує відчуження земельних ділянок, які належать ЗСУ і які визначаються як землі оборони, оскільки

землями оборони визнаються землі, надані для розміщення і постійної діяльності військових частин, установ, військово-навчальних закладів, підприємств та організацій ЗСУ, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України.

Відповідно до ч. 3–4 ст. 4 Закону України «Про використання земель оборони» відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування ЗСУ, Державної спеціальної служби транспорту, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України та відповідно до цього закону. Крім того, забороняється відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування ЗСУ, Державної спеціальної служби транспорту, іноземним державам, іноземним юридичним особам та іноземцям.

Порядок відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування ЗСУ і Державної спеціальної служби транспорту (далі – Порядок), затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 436 від 22 травня 2013 р. Згаданий Порядок передбачає, що відчуження земельних ділянок – це продаж виконавцями земельних торгів земельних ділянок, у тому числі разом із розташованими на них об'єктами нерухомого військового майна, що підлягають реалізації. У свою чергу, виконавець земельних торгів – це визначений на конкурентних засадах суб'єкт господарювання, якому надані Кабінетом Міністрів України повноваження щодо відчуження військового майна і який має ліцензію на проведення земельних торгів та уклав з організатором земельних торгів у встановленому порядку договір про їх організацію і проведення. Реалізація згаданих земельних ділянок здійснюється на земельних торгах.

Стосовно переходу права власності на земельну ділянку в зв'язку з відчуженням спорудженого на ній нерухомого військового майна Н.І. Майданик вказує, що стан законодавства, практики його застосування і доктрини вітчизняного права щодо співвідношення прав на землю і споруджених на ній будівель і

споруд значною мірою є наслідком застарілої методології права, що не відповідає сучасним суспільним відносинам і зумовлює необхідність науково обгрунтованого вирішення як основних питань права, які мають місце в судовій практиці, так і підготовки положень про модернізацію принципу цілісності будівлі із земельною ділянкою [9].

Відповідно до ч. 4-6 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» методика оцінки вартості військового майна, а також порядок його реалізації розробляються Міністерством оборони України, узгоджуються із заінтересованими міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади і затверджуються Кабінетом Міністрів України. Порядок відчуження військового майна визначається Кабінетом Міністрів України. Кошти, одержані від реалізації військового майна, та кошти, що надходять від реалізації продуктів утилізації озброєння, військової техніки і боеприпасів, зараховуються до Державного бюджету України.

На практиці, на жаль, часто доводиться констатувати факти незаконного відчуження майна ЗСУ. Показовим є такий приклад із судової практики. Заступник військового прокурора Полтавського гарнізону в інтересах Держави в особі Міністерства оборони України та Державного підприємства Міністерства оборони України «Укрвійськбуд» звернувся до господарського суду Полтавської області з позовом про визнання за державою в особі Міністерства оборони України права власності на нерухоме майно та витребування шляхом вилучення. Рішенням Господарського суду Полтавської області у справі № 917/154/15, залишеним без змін постановою Східного апеляційного господарського суду, позов заступника військового прокурора Полтавського гарнізону (м. Полтава) задоволено частково: визнано за державою Україна в особі Міністерства оборони України право власності на нерухоме майно (нежитлові приміщення); витребувано його шляхом вилучення від ТОВ «Укрінвест-груп» та ПАТ «Діамантбанк» і передано ДП МОУ «Укрвійськбуд» в експлуатацію. Суди першої та апеляційної інстанцій виходили з того, що всупереч вимогам ч. 2 ст. 6 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» та п. 4.4 Статуту ДП «Укрвійськбуд» останнє незаконно самовільно відчужило державне нерухоме майно (без згоди

Міністерства оборони України та без рішення Кабінету Міністрів України), у зв'язку з чим спірне нерухоме майно є таким, що вибуло з державної власності незаконно та поза волею власника, оскільки державне підприємство, за яким майно було закріплено на праві господарського відання, не може самостійно розпоряджатися ним. Крім того, суди встановили, що відчуження спірного нерухомого майна відбулося у процедурі банкрутства ДП «Укрвійськбуд», яке вироком Подільського районного суду м. Києва визнано фіктивним. Це, за висновком судів, безумовно свідчить про відсутність волі власника на таке відчуження і про вибуття майна з володіння держави внаслідок вчинення кримінального правопорушення.

Переглядаючи дану справу, Верховний Суд зауважив, що повернення у державну власність нерухомого майна, незаконно відчуженого в процедурі фіктивного банкрутства, що було наслідком вчинення кримінального правопорушення, має легітимну мету контролю за використанням майна відповідно до загальних інтересів у тому, щоб таке використання відбувалося за цільовим призначенням. Важливість цих інтересів зумовлюється, зокрема, особливим статусом цього майна як майна ЗСУ.

Колегія суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду зазначила, що у спорах стосовно майна Збройних Сил України держава, втручаючись у право мирного володіння відповідним майном з боку приватних осіб з огляду на проведення в Україні антитерористичної операції (АТО) та операції об'єднаних сил (ООС), може захищати загальні інтереси, зокрема, у підтриманні обороноздатності, суверенітету, незалежності, територіальної цілісності й недоторканності кордону, захисту життя і здоров'я людей (ст. 1–3 Конституції України). Ці інтереси реалізуються через повноваження органів військового управління та посадових осіб щодо управління майном ЗСУ (Закон України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України»). Заволодіння приватними особами таким майном всупереч законодавству, зокрема без належного дозволу уповноваженого на це органу та внаслідок продажу майна під час фіктивної процедури банкрутства, може зумовлювати конфлікт між гарантованим ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод правом цих осіб мирно воло-

діти майном і правами інших осіб та всього суспільства на забезпечення суверенітету, незалежності, територіальної цілісності й недоторканності кордону держави Україна, захисту життя і здоров'я людей, які проживають на її території [10].

У зв'язку з частими випадками зловживань у сфері відчуження майна ЗСУ в науковій літературі висловлюється навіть пропозиція заборонити відчуження військового майна, доки ЗСУ не стануть більш боєздатними та не буде створено ефективну систему управління військовим майном. Тобто жоден керівник уряду і Міністерства оборони не мають нічого списувати, продавати або передавати без відповідної публікації відомостей та без погодження Верховною Радою України [11]. Дана пропозиція, на нашу думку, є занадто радикальною та фактично такою, що не може бути виконана через свою складність. Також необхідно враховувати, що майно ЗСУ є предметом господарського обороту, а відтак повинно оперативного відчужуватися (у визначених законом випадках) на найбільш вигідних для держави умовах.

Отже, законодавець встановив різний порядок реалізації майна ЗСУ, залежно від його стану та характеру застосування. Також законодавець визначив різних суб'єктів реалізації майна ЗСУ, а саме: Міністерство оборони України через уповноважені Кабінетом Міністрів України підприємства та організації, або безпосередньо останнім. Законодавче регулювання у сфері відчуження майна ЗСУ є недосконалим і потребує оновлення, у зв'язку з чим на практиці непоодинокими є випадки незаконного відчуження військового майна.

1. Протокол до Договору між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Сполученими Штатами Америки про скорочення й обмеження стратегічних наступальних озброєнь (Лісабон, 23 травня 1992 р.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_070. 2. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_158. 3. Розкрадання в ЗСУ у 2004-2017 рр. – звіт слідчої комісії ч. 2. *Ukrainian Military Pages*. URL: <https://www.ukrmilitary.com/2019/06/rozkradannya-zvit-2.html>. 4. Зельдіна О. Р. Теоретичні аспекти спеціального режиму господарювання : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.04. Донецьк, 2007. С. 10. 5. Про правовий режим майна у Збройних Силах України: Закон України від 21.09.1999 р. № 1075-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 48. Ст. 407. 6. Іванов С. О.

Правовий режим майна, закріпленого за військовими частинами. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2004. № 1-2. С. 117-123. **7.** Положення про порядок вилучення і передачі військового майна Збройних Сил: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-2002-p#Text>. **8.** Положення про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 р. № 1919. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1919-2000-p#Text>. **9.** Майданик Н. І. Перехід права власності на земельну ділянку у зв'язку з відчуженням спорудженого на ній нерухомого військового майна. *Правове регулювання економіки*. 2019. № 18. С. 145. **10.** Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 18 лютого 2020 р. у справі № 917/154/15. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87891126>. **11.** Мельник О. Г. Правове регулювання відносин з охорони військового майна. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2017. Вип. 43. Т. 2. С. 65.

References

1. Protokol do Dohovoru mizh Soiuzom Radianskykh Sotsialistychnykh Respublik i Spoluchenyumy Shtatam Ameryky pro skorochennia y obmezhenia stratehichnykh nastupalnykh ozbroien (Lisabon, 23 travnia 1992 r.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_070. **2.** Memorandum pro harantii bezpeky u zv'iazku z pryiednanniam Ukrainy do Dohovoru pro nerozpovsiudzhennia yadernoi zbroi vid 05.12.1994 r. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_158. **3.** Rozkradannia v ZSU u 2004-2017rr. – zvit slidchoi komisii ch. 2. *Ukrainian Military Pages*. URL: <https://www.ukrmilitary.com/2019/06/rozkradannya-zvit-2.html>. **4.** Zeldina O. R. Teoretychni aspekty spetsialnogo rezhymu hospodariuvannia : avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk: 12.00.04. Donetsk, 2007. S. 10. **5.** Pro pravovyi rezhym maina u Zbroinykh Sylakh Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21.09.1999 r. № 1075-XIV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1999. № 48. St.407. **6.** Ivanov S. O. Pravovyi rezhym maina, zakriplenoho za viiskovymy chastynamy. *Visnyk Khmelnytskoho instytutu rehionalnogo upravlinnia ta prava*. 2004. № 1-2. S. 117–123. **7.** Polozhennia pro poriadok vyluchennia i peredachi viiskovoho maina Zbroinykh Syl: zatv. Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29 serpnia 2002 r. № 1282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-2002-p#Text>. **8.** Polozhennia pro poriadok vidchuzhennia ta realizatsii viiskovoho maina Zbroinykh Syl : zatv. Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 hrudnia 2000 r. № 1919. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1919-2000-p#Text>. **9.** Maidanyk N. I. Perehkid prava vlasnosti na zemelnu dilianku u zv'iazku z vidchudzheniam sporudzhеного na nii nerukhomoho viiskovoho maina. *Pravove rehuliuвання економіки*. 2019. № 18. S. 145. **10.** Postanova Verkhovnoho Sudu u skladі kolehii suddiv Kasatsiinoho hospodarskoho sudu vid 18 liutoho 2020 r. u spravі № 917/154/15. *Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87891126>. **11.** Melnyk O. H. Pravove rehuliuвання vidnosyn z okhorony viiskovoho maina. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu*. Serii «Pravo». 2017. Vyp. 43. T. 2. S. 65.

Buhaiova Oksana. Alienation of property of the Armed Forces of Ukraine

Since the proclamation of independence in 1991, Ukraine has pursued a peaceful foreign policy without encroaching on the territory of neighboring states. Ukraine's renunciation of nuclear weapons has largely contributed to this. Back in 1993, Ukraine ratified the Protocol to the Treaty between the Union of Soviet Socialist Republics and the United States of America on the Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms (Lisbon, May 23, 1992), Article 5 of which provides that the Republic of Belarus, the Republic of Kazakhstan and Ukraine as soon as possible to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons of June 1, 1968, as non-nuclear-weapon States Parties, and shall immediately take all necessary action to that end in accordance with their constitutional practice.

For a long time, the guarantees of independence and sovereignty provided by international documents and Ukraine's existing borders were respected. Ukraine, in turn, lost vigilance in foreign policy, the Armed Forces of Ukraine were not properly funded, personnel of the Armed Forces of Ukraine were significantly reduced, military camps and units were liquidated, and the property of these organizations was sold to the private sector and more. In this regard, it is important to study the peculiarities of the alienation of property of the Armed Forces of Ukraine.

The article is devoted to the study of current problems of alienation of property of the Armed Forces of Ukraine. Military property is state property assigned to military units, institutions, establishments and organizations of the Armed Forces of Ukraine. Military property includes buildings, structures, transmitting devices, all types of weapons, military and other equipment, ammunition, fuel and lubricants, food, technical, airfield, skipper, material, cultural and educational, medical, veterinary, household, chemical, engineering property, communication property, etc.

The sale of property of the Armed Forces of Ukraine is not always carried out in the manner prescribed by law. This state of affairs is due to the specifics of both the military property itself and the management of this property.

The author concludes that the legislator has established a different procedure for the sale of property of the Armed Forces of Ukraine, depending on its condition and nature of use. The legislator also identified various subjects of sale of property of the Armed Forces of Ukraine, namely: the Ministry of Defense of Ukraine through enterprises and organizations authorized by the Cabinet of Ministers of Ukraine, or directly the latter. Legislation in the field of alienation of property of the Armed Forces of Ukraine is imperfect and needs to be updated, in connection with which in practice there are many cases of illegal alienation of military property.

Key words: military property, property of the Armed Forces of Ukraine, alienation of property, sale of property.